

Sanctiebeleid in het SO

Een 4 lademodel

Ongewenste gedragingen

- Klassiek stappenplan:
 - mondelinge waarschuwing
 - opmerkingen in de agenda
 - strafstudies (met taak)
 - gesprekken
 - tijdelijke uitsluitingen
 - definitieve uitsluiting:
 - ‘Alles geprobeerd!’
 - ‘Consequent zijn!’

Hard versus Soft

- Leraren versus directeur / leerlingenbegeleider
 - Leraren onderling
 - Leerlingen versus leraren
 - Ouders versus directeur en leraren
-
- Behoefte aan helderheid, eenduidigheid
 - Behoefte aan flexibiliteit, menselijkheid
 - Sleutelwoord: RECHTVAARDIGHEID

EENDUIDIGHEID: overtredingen in categorieën

**ERNSTIG
1-MALIG**

**ERNSTIG
FREQUENT**

**NIET ERNSTIG
1-MALIG**

**NIET ERNSTIG
FREQUENT**

Incidenteel, maar ernstig

Ook al gebeurt dit maar 1 keer (en zijn er eventueel verzachtende omstandigheden), toch is dit een heel ernstig feit.

Bijvoorbeeld: vandalisme, vechtpartij, gevaarlijke overtreding in werkhuis, druggebruik ...

Incidenteel en niet ernstig

Dit zijn weliswaar overtredingen,
maar de feiten zijn licht *in
vergelijking met GEEL*.

*Bijvoorbeeld: 2 x te laat, 1 x gsm, 1
x blikje op de grond, binnensmonds
vloeken ...*

Niet ernstig maar frequent

Dit zijn overtredingen *uit GROEN* die herhaaldelijk blijven voorkomen.

*Bijvoorbeeld: herhaaldelijk te laat,
niet in orde met materiaal, babbelen,
niet op tijd met taken, instructies niet
goed opvolgen ...*

Ernstig én frequent

Dit zijn ernstige overtredingen, die bovendien ook frequent voorkomen.

Bijvoorbeeld: pesten, de klas op stellen zetten, beledigen, weigeren gezag te aanvaarden, grof uitdagen

...

EENDUIDIGHEID: interventies in aparte 'lades'

**STRAF
ALS SIGNAAL**

**HERSTEL EISEN
GOEDMAKEN**

**WAARSCHUWEN
KREDIET GEVEN**

**GEWENST
GEDRAG
TRAINEN**

STRAF ALS SIGNAAL

Als je geen sterk signaal geeft,
vraagt de omgeving zich af: "Mag dat
in deze school zomaar allemaal?"

WAARSCHUWEN, KREDIET GEVEN

Als lichte feiten zwaar bestraft worden, vinden de leerlingen dat onredelijk.

GEWENST GEDRAG TRAINEN

Om een slechte gewoonte af te leren is een persoonlijke aanpak, op maat van de leerling, aangewezen: gevarieerd en ook positief.

HERSTEL EISEN, HET GOEDMAKEN

Een duidelijk signaal is nodig, maar als er enkel gestraft wordt, krijgt het slachtoffer geen genoegdoening.

Behoefte aan eenduidigheid

1. Helder onderscheid in 4 categorieën van overtredingen.
 - Objectieve criteria: ernst en frequentie
2. Voor elke categorie een beperkte en aangepaste pedagogische aanpak.
 - ‘Lades’: op basis van discipline en ondersteuning
 - ‘Schoolniveau’ + ‘ernstig’ = consensus

Behoefte aan flexibiliteit

1. In elke 'lade' verschillende *passende* interventies
 - Afhankelijk van de omstandigheden
2. Niet-ernstige feiten op klasniveau = autonomie van de leraar
 - verschillen over frequentie oké
 - verschillen in maatregelen oké
 - ook beloningen!
 - veel uitwisseling en solidariteit onder leraren

Praktijkvoorbeeld

MS Denderleeuw
MS Liedekerke

ATHENEUM
Denderleeuw

Aanleiding

- Tuchtproblematiek
 - Te veel tijdelijke uitsluitingen
 - Sterk schoolreglement – gebrekkige toepassing
 - Sanctiebeleid doorgeschoven naar directie
 - ‘Leerlingen baas’-mentaliteit – straffen helpt niet meer
-
- Dalend leerlingenaantal

Noden van de school

- Meer orde en tucht
- Regelduidelijkheid (leerlingen-leerkrachten-ouders)
- Rust voor alle betrokkenen
- Mentaliteitswijziging:
sanctiebeleid = verantwoordelijkheid van het voltallige team

Naar consensus over sanctiebeleid

Eind schooljaar 2013-2014

- Start nascholingstraject GO! – 4 lademodel

Doel: leerkrachten krijgen terug inzicht en voeling met hun eigen verantwoordelijkheid inzake sanctioneren

Schooljaar 2014-2015

- Werkgroep sanctionering
- Nieuwsbrief – leefregel in de kijker

Doel:

- Vanuit het team samen de strategie bepalen en klemtonen leggen – invulling 4-lademodel
- Evolutie van repressie naar preventie

HET 4-LADEMODEL BIJ SANCTIONEREN

DIRECTIE – SCHOOLNIVEAU – EENDUIDIGHEID	Ernstig – 1-malig	Ernstig – frequent
	Wat? Een gedraging die grote schade toebrengt of zeer kwetsend is Voorbeelden: - Vechtpartij - Zware bedreiging - Drugs dealen - Vandalisme - Diefstal - Filmen met gsm -	Wat? Gedragingen die zeer kwetsend zijn of grote schade toebrengen en meer dan 1 keer voorkomen Voorbeelden: - Pesten - De les boycotten - Brutale opmerkingen - Spijbelen - Weigeren opdrachten uit te voeren - Opgelegde straffen niet nakomen - ...
	Hoe optreden? ➔ Straf als duidelijk signaal	Hoe optreden? ➔ Herstellen/ het goedmaken
LEERKRACHTEN – KLASNIVEAU – FLEXIBILITEIT	Niet ernstig – incidenteel	Niet-ernstig - Frequent
	Wat? Een overtreding die geen schade berokkent als ze eenmalig is - 1 keer de gsm laten opstaan - Sporadisch de agenda niet bij hebben - Af en toe niet in orde met lesmateriaal - 1 keer een huistaak niet tijdig inleveren - 1 keer een boterham eten tijdens de les - ...	Wat? Overtredingen die op zich geen zware schade toebrengen, maar zeer storend kunnen zijn als ze frequent voorkomen - Herhaaldelijk te laat komen - Instructies negeren - Babbelen, niet opletten - Speels gedrag, plagerijen - Zonder toestemming in de klas rondlopen - ...
	Hoe optreden? ➔ Krediet geven/waarschuwen	Hoe optreden? ➔ Gewenst gedrag aanleren

Verdere acties 2015-2016

- Werkgroep sanctioneringsbeleid → pedagogische raad
 - Nieuwsbrief 5x per jaar met actiepoint rond specifieke leefregel
- Ingevuld 4-lademodel op A4 voor alle leerkrachten
- Poster 4-lademodel in leraarszaal en secretariaat

Verdere acties 2015-2016

- Vakantietaak leerkrachten: 7 creatieve straffen en beloningen
 - Opgedeeld in categorieën (reflectie, herstelgericht, ludiek, extraatjes, afspraken onder voorwaarden,...)
 - Bevindingen worden nu opgevraagd
 - Uploadzone voor nieuwe straffen en beloningen
- Belonen op schoolniveau
 - Uitreiken van awards aan verdienstelijke klassen/leerlingen

Resultaten

- Vallen en opstaan...
- Aantal uitsluitingen in dalende lijn
- Vertrekken vanuit belonen
- Meer variatie/gradatie in sanctioneren
- Meer stilstaan bij effect van sanctioneren
- Constructieve discussie tussen leerkrachten en directie i.v.m. de 4 laden
- Diepgaandere discussie tussen leerkrachten en directie – leerkrachten onderling i.v.m. overtuigingen (ernstig-niet ernstig)